

Zpráva ze šetření

**„Názory českých řidičů na aktuální otázky
spojené se silniční dopravou a její
bezpečností.“**

Praha, 23. 3. 2010

Na základě zadání oddělení BESIP Ministerstva dopravy České republiky byl v období od 15. 3. 2010 do 22. 3. 2010 Ústředním automotoklubem ČR (ÚAMK) realizován výzkum veřejného mínění pro **Radu vlády pro bezpečnost silničního provozu**. Cílem výzkumu bylo zjistit názory reprezentativního vzorku české motoristické veřejnosti na nejaktuálnější otázky spojené se silniční dopravou a její bezpečností, které jsou probírány jak odbornou, tak i širokou motoristickou veřejností.

Při tvorbě otázek, výběru respondentů z kmenu, kterým disponuje ÚAMK, zavedení metodologie dotazování a zpracování výsledků bylo vycházeno ze spolupráce s renomovanou sociologickou společností, což zaručilo standardy běžné pro výzkumy tohoto typu.

Výsledky je níže uvedená výsledná zpráva, členěná dle následujícího obsahu:

1 Hlavní zjištění	2
2 Metodologie	2
3 Respondenti	3
4 Názory aktivních řidičů	4

1 Hlavní zjištění

Hlavním zjištěním je ta skutečnost, že u převážné části zásadních otázek se široká motoristická veřejnost neodchyluje od zásad a stanovisek prosazovaných například Národní strategií BESIP. Na stranu druhou některé bezpečnostní aspekty veřejnost podceňuje, což může být důsledkem slabší intenzity komunikace s motoristickou veřejností.

Jako velmi pozitivní lze hodnotit skutečnost, že převažující část oslovených respondentů akcentuje otázky bezpečnosti a to i v případech, kdy by jejich zavedení přineslo zvýšené osobní náklady, či nějakým způsobem omezilo jejich osobní svobodu. Nasvědčuje to určité změně klimatu ve společnosti, pochopení důležitosti této oblasti a ochotě se na pozitivních změnách podílet. I když nakonec konkrétní chování za volantem tomu vždy úplně nenasvědčuje, jde o pozitivní vývoj.

2 Metodologie

Předkládaná studie je analýzou názorů aktivních řidičů na aktuální otázky spojené s problematikou BESIP. Dále byli oslovení respondenti dotazováni na otázky, které jsou v centru zájmu jak veřejnosti, tak medií a kolem kterých probíhá živá diskuse.

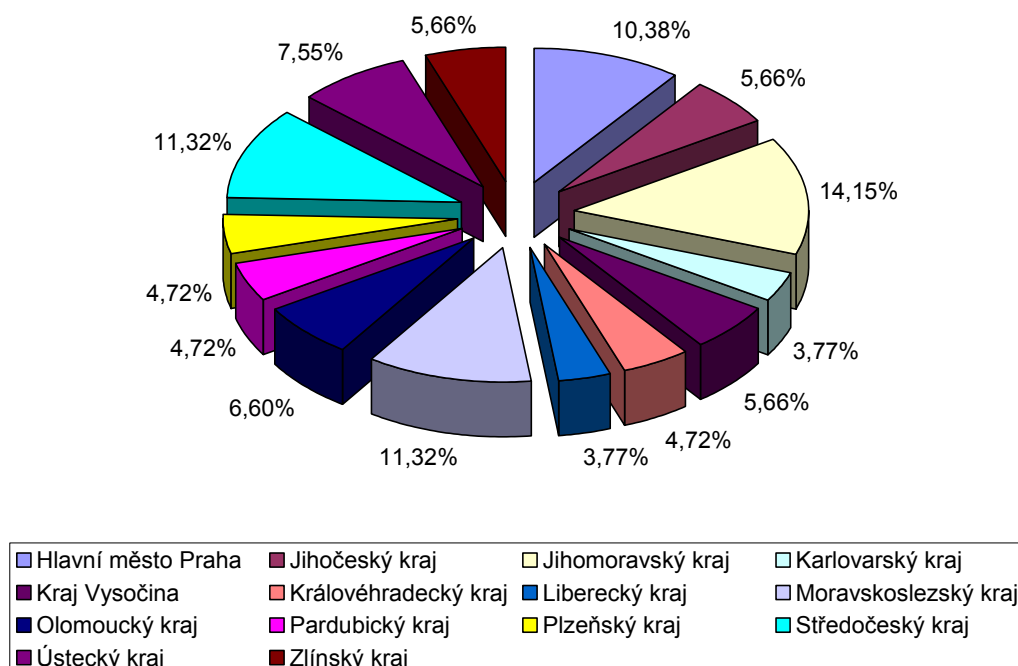
Výzkum měl podobu kvantitativního telefonického šetření a jeho respondenty byli občané ČR, a to konkrétně aktivní řidiči (členové klubu Zelený anděl). Šetření se uskutečnilo v průběhu měsíce března 2010. Tazatelé, pracovníci ÚAMK, byli proškoleni pracovníky sociologické společnosti. V průběhu šetření provedli rozhovory s celkem **732 respondenty**.

Sběr dat probíhal metodou CATI – telefonické dotazování se záznamem dat do počítače. Dotazník byl pro tazatele dostupný online, data se po ukončení rozhovoru automaticky ukládala do databáze.

Výběr respondentů byl proveden metodou náhodného stratifikovaného výběru za užití opory výběru, kterou byla databáze aktivních řidičů, členů klubu Zelený anděl. Výběr byl stratifikován podle regionálního hlediska, aby byla zajištěna reprezentativita podle krajů ČR.

3 Respondenti

Respondenty výzkumu bylo **732 aktivních řidičů**, členů klubu Zelený anděl ÚAMK. Vzorek byl reprezentativní z územního hlediska – tj. počty respondentů z jednotlivých krajů ČR odpovídaly počtům obyvatel v těchto krajích. Ve vzorku jsou podreprezentovány ženy (čtyři procenta). Na druhou stranu ženy jsou méně často než muži aktivními řidiči, na které byl tento výzkum primárně zaměřen.

Ve většině případů jsou respondenty zkušení řidiči – 85% z nich řídí déle než deset let.

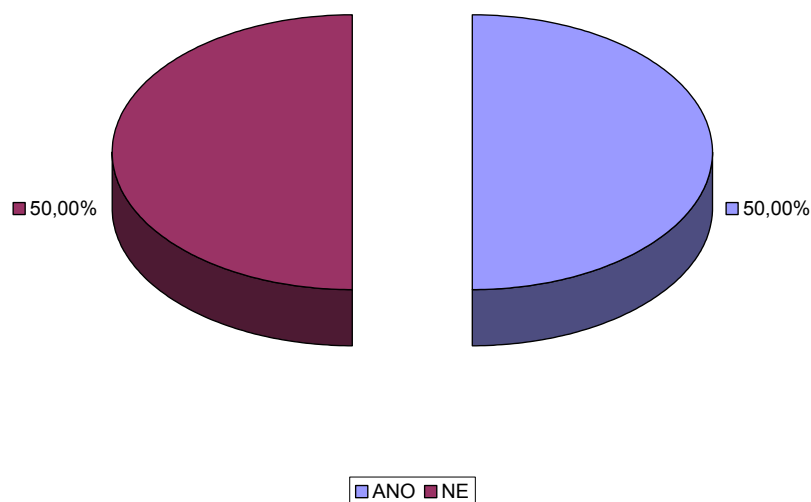
4 Názory aktivních řidičů

4.1 Nejvyšší povolená rychlost

Otázka:

Souhlasíte se zvýšením nejvyšší povolené rychlosti na dálnicích na 160 km/hod?

Z odpovědí je patrné, že **navýšení rychlosti** na dálnicích rozděljuje veřejnost na dvě rovnocenné skupiny. Zaměříme-li se na otázku navýšení rychlosti na dálniční síti z pohledu územní příslušnosti respondentů je patrné, že v krajích (např. Plzeňský kraj, Středočeský kraj) s vyšším počtem dálničních kilometrů, **mírně převažuje souhlasné stanovisko**.

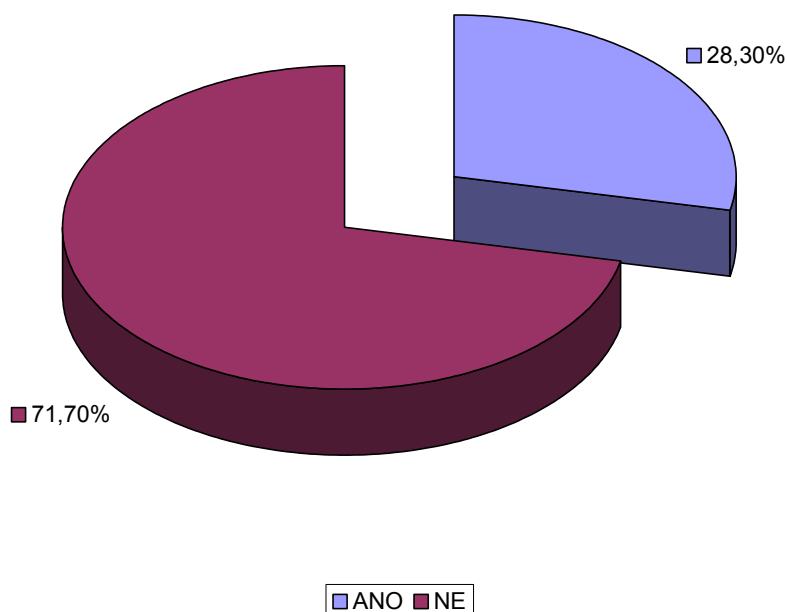

4.2 Hladina alkoholu

Otázka:

Souhlasíte, aby se změnil zákon, který u řidičů netoleruje jakoukoliv hladinu alkoholu?

Z odpovědí je zřejmé, že většinová část řidičské veřejnosti souhlasí se zásadou, že „alkohol za volat nepatří“. Odpovědi korespondují se zjištěními z minulých dotazování (realizovaných pro potřeby ÚAMK). V průběhu posledních deseti měsíců se nemění struktura odpovědí, i když někteří dotazovaní připouštěli, že mediálně zveřejněná diskuse na toto téma a názory některých politiků či autorit z oblasti dopravy, je znejišťuje. Lze však konstatovat, že veřejná poptávka po změně v této oblasti (která by povolila určitou toleranci alkoholu) de facto neexistuje a téma je využíváno spíše účelově.

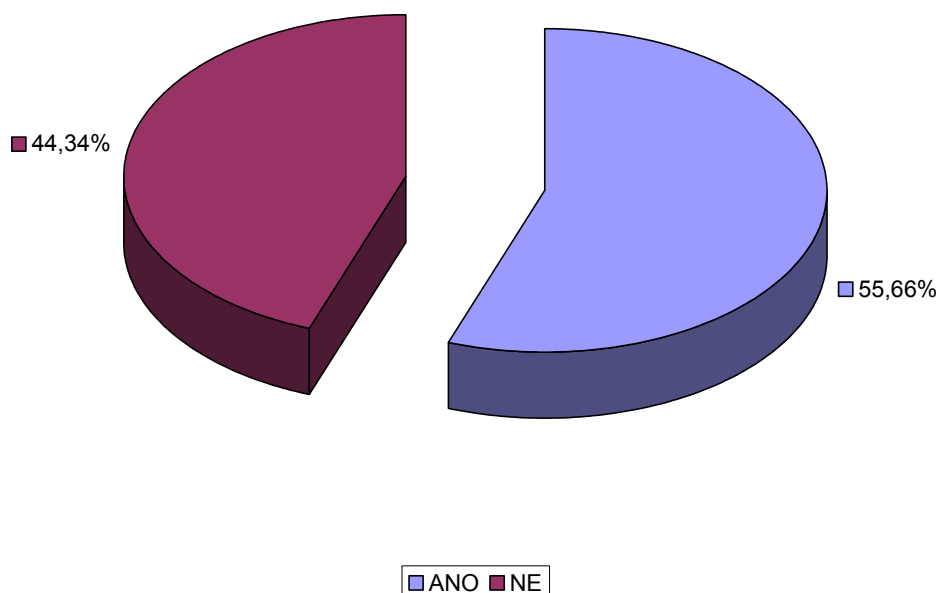

4.3 Bodový systém

Otázka:

Považujete zavedení tzv. bodového systému hodnocení řidičů za přínos pro bezpečnost silniční dopravy?

Odpovědi na tuto otázku ukazují, že i když menší část motoristů vnímá bodový systém jako pozitivní nástroj k ovlivňování bezpečnosti silničního provozu, stále existuje větší část, která o přínosu pochybuje. Možnou příčinu tohoto postoje vidíme v některých nešťastných výrocích politiků a také znevažování systému v některých médiích. Dalším z vysvětlení je to, že tento systém je veřejností vnímán jako opatření spíše represivního charakteru.

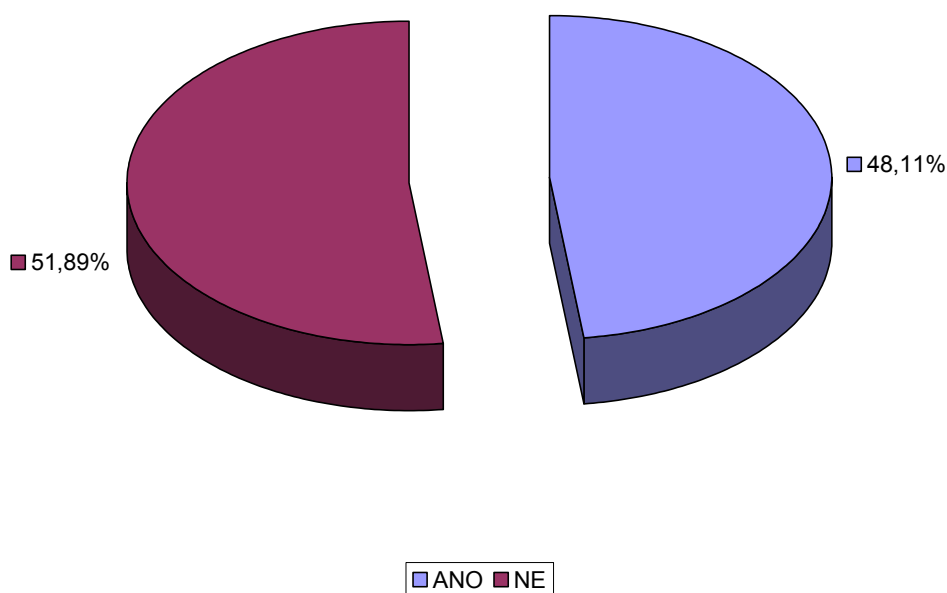

4.4 Zvýšení bodové hranice

Otázka:

Byl byste pro zvýšení hranice bodů v rámci bodového systému řidičů ze současných 12 na 18 ?

Odpovědi na tuto otázku (navazující na předcházející) dokladují určitou nevyjasněnost postoje motoristické veřejnosti ve vztahu k bodovému systému.

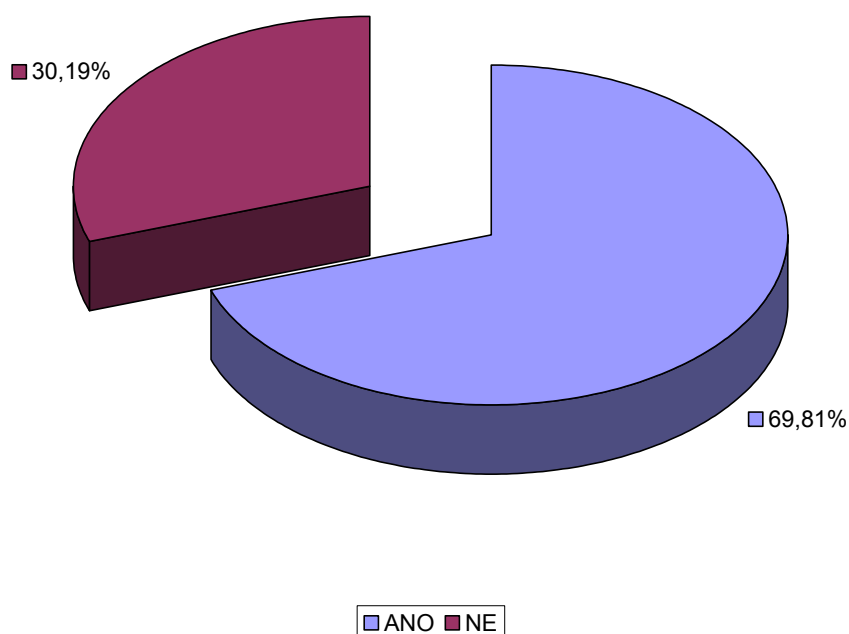
4.5 Reflexní vesty pro cyklisty a chodce

Otázka:

Souhlasíte, aby zákon ukládal všem cyklistům a také chodcům mimo města a obce používat reflexní vesty?

Odpovědi na tuto otázku dokumentují, že velká část motoristické veřejnosti pozitivně přijímá návrhy, vedoucí ke zvyšování bezpečnosti na komunikacích.

Nesouhlasné odpovědi jsou motivovány neschopností představit si rizika vyplývající z náhlého snížení viditelnosti. Roli hraje i estetická stránka věci. Proto se naskýtá doplňkové řešení v zavádění spíše jednotlivých reflexních prvků ve formě nášivek, módních doplňků apod.

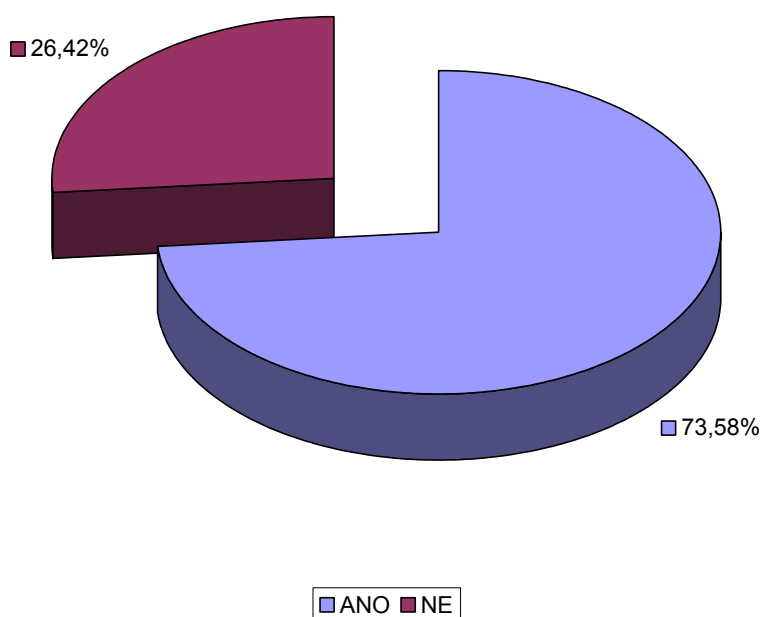
4.6 Řidičské průkazy na zkoušku

Otázka:

Souhlasil byste se zavedením systému tzv. řidičských průkazů na zkoušku, kdy každý nový řidič musí např. po dvou letech zkoušku opakovat a teprve poté dostane ŘP natrvalo?

Také tyto převažující souhlasné odpovědi dokumentují zájem veřejnosti o zavedení opatření, která účastníky silničního provozu více chrání – v tomto případě proti méně zdatným řidičům. Je zajímavé, že téměř tří čtvrtinová převaha existuje i bez výrazné informovanosti o tomto systému, který se osvědčuje například v Rakousku.

Negativní vztah části respondentů k této myšlence je se vší pravděpodobností ovlivněn jejich obavou, že by toto opatření komplikovalo přístup k řidičskému oprávnění, mohlo by vytvořit podmínky pro případnou korupci a (především) přineslo by i zvýšené finanční zatížení.

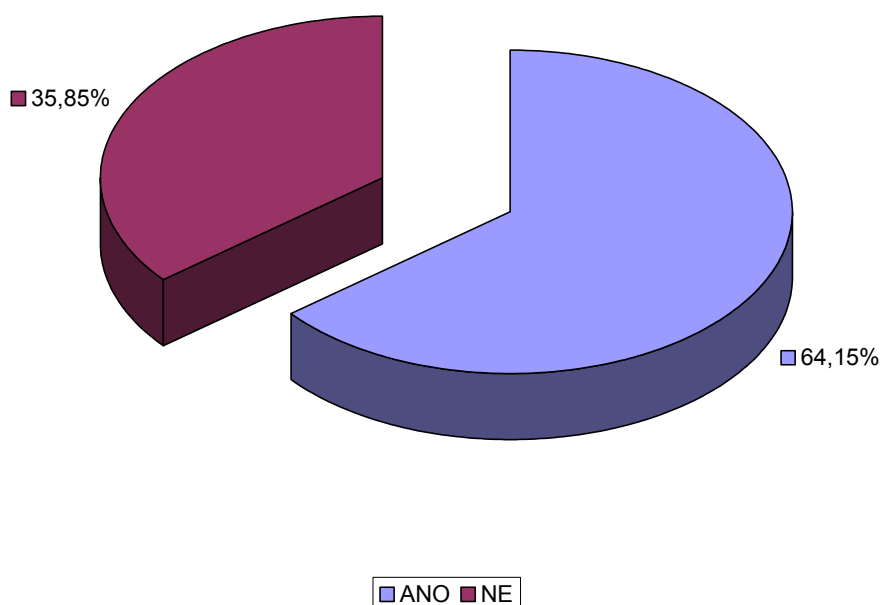

4.7 Kouření a konzumace jídla a pití za jízdy

Otázka:

Souhlasil byste se zákazem kouření za jízdy řidičem a konzumace jídla a pití?

I odpovědi na tuto otázku dokládají, že většinová veřejnost správně rozlišuje priority – v tomto případě i omezení určité osobní svobody (za které by mohla být konzumace považována), které je vyváženo větší bezpečností, resp. minimalizací vzniku situací, které mohou vést k dopravní nehodě.

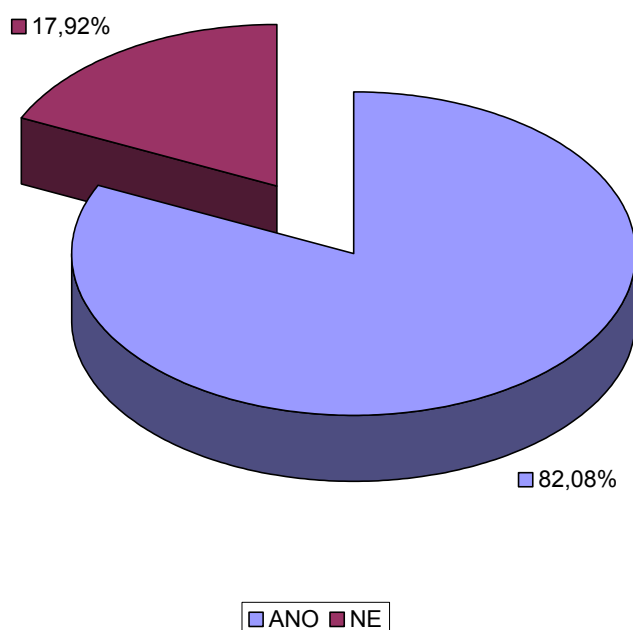

4.8 Povinná zimní výbava

Otázka:

Podporujete nařízení na povinnou zimní výbavu s celoplošnou platností?

Zpracovatelé výzkumu byli v případě této otázky příjemně překvapeni vysokým počtem respondentů, kteří pochopili význam zimní výbavy (a především zimních pneumatik) a to bez ohledu na to, že jim toto opatření přinese zvýšené náklady. Tento faktor je také motivem k nesouhlasu, který je však výrazně menšinový.

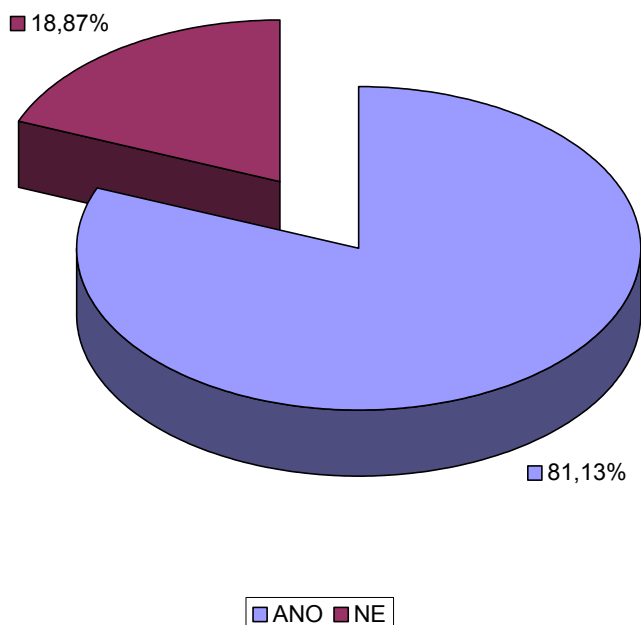

4.9 Billboardy u silnic

Otázka:

Souhlasíte, aby byla zavedena legislativa, zakazující umístování billboardů v bezprostřední blízkosti komunikací?

Také v případě této otázky je potěšitelná vysoká míra nesouhlasu s umístování billboardů v bezprostřední blízkosti komunikací. Zde sehrála svou roli i relativně silná medializace tohoto problému a také vystoupení některých veřejně činných osobností. Je proto paradoxem, že i přesto nelze prolomit stávající stav, kdy provozovatelé (pronájemci) billboardů využívají nevypověditelnosti smluv na dobu neurčitou, podepsaných ještě v době neexistence zákazu stavby těchto zařízení v ochranných zónách komunikací.

4.10 Výchovné kampaně MD

Otázka:

Vnímáte preventivní a výchovné kampaně Ministerstva dopravy?

Zpracovatelé výzkumu byli i v případě této otázky příjemně překvapeni relativně vysokým počtem respondentů, kteří preventivní a výchovné akce Ministerstva dopravy vnímají (a nechají se jimi pozitivně ovlivňovat). V situaci „přetlaku“ mediálních, reklamních a marketingových kampaní, kdy je část veřejnosti již přesycena informacemi tohoto druhu, je dosažený výsledek pozitivní a dokazuje, že aktivity ministerstva v této oblasti jsou kvalitní a to jak po obsahové tak i formální stránce.

